

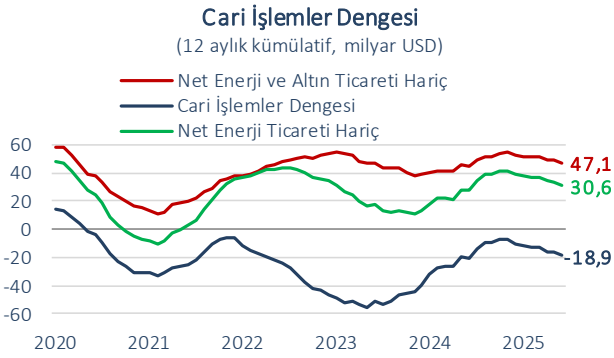

Haziran'da cari açık 2 milyar USD oldu.

Haziran'da cari işlemler hesabı 2 milyar USD ile piyasa beklentisinin üzerinde açık verdi. Piyasa beklentisi bu dönemde cari açığın 1,38 milyar USD düzeyinde gerçekleşeceği yönündeydi. Ocak-Haziran döneminde cari açık yıllık bazda %60,8 oranında artarak 23 milyar USD olurken, 12 aylık kümülatif cari açık 19 milyar USD ile son bir yılın en yüksek düzeyinde gerçekleşti.

Yılın ilk yarısında dış ticaret açığı %23,1 arttı.

Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı Haziran'da yıllık bazda %56,6 oranında artarak 6,5 milyar USD oldu. Bu dönemde genel mal ticareti dengesi %57,4 artarken, net parasal olmayan altın ithalatı %53,1 artış kaydetti. Söz konusu tabloya bağlı olarak Haziran ayında net altın ticareti hariç cari açık 582 milyon USD oldu. Bu dönemde net enerji ithalatı yıllık bazda %1,3 düşerek 3,2 milyar USD olurken, net enerji ve altın ticareti hariç cari denge 2,58 milyar USD fazla verdi.

Yılın ilk yarısında ise ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı yıllık bazda %23,1 artış kaydederken, bu dönemde net altın ithalatı %44,1, net enerji ithalatı ise %2 artmıştır.

Haziran'da net turizm gelirleri tarihi zirvesinde gerçekleşti.

Net hizmet gelirleri Haziran ayında yıllık bazda %1,3 azalarak 6,0 milyar USD seviyesinde kaydedildi. Hizmet gelirleri %5,7 artarken, hizmet giderleri %15,2 ile hızlı artış sergiledi.

Bu dönemde hizmet gelirlerinin %53'ünü oluşturan turizm gelirleri yıllık bazda %7,7 artarak 6 milyar USD oldu. Turizm giderleri ise yıllık bazda %36 artarak 938 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, net turizm gelirleri %3,6 artışla 5 milyar USD'ye yükseldi. Söz konusu seviye tüm Haziran ayı gerçekleştirmeleri içerisinde kaydedilen en yüksek seviye oldu. Aynı dönemde hizmet gelirlerinin %31'ini oluşturan taşımacılık gelirleri %2,3 artarken, ilgili gider kalemindeki artış %1,3 oldu.

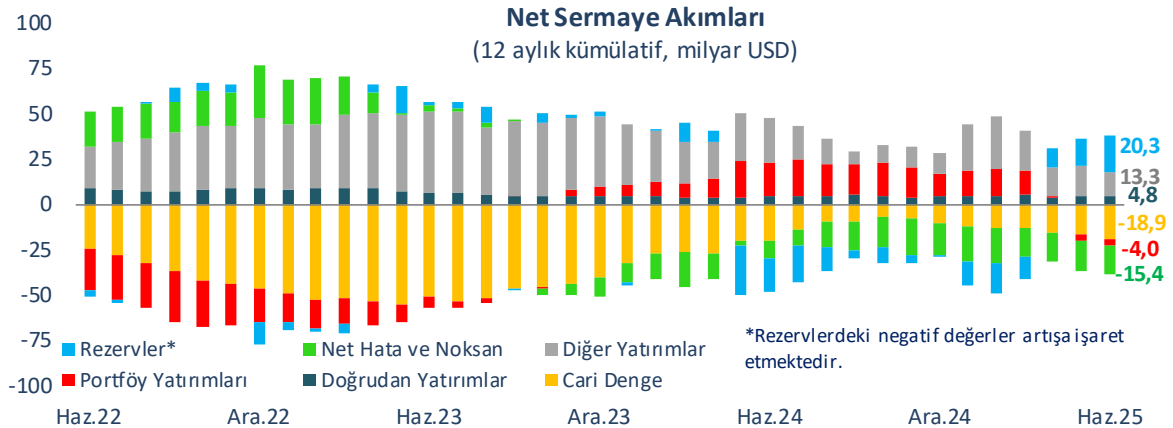
Cari açığın finansmanında Haziran ayında rezerv varlıklar ve portföy yatırımları öne çıktı.

Haziran ayında rezerv varlıklar cari açığın finansmanına 4,1 milyar USD katkıda bulundu. Rezerv varlıklarda Mayıs ayında 13,5 milyar USD ile rekor artış yaşanmıştı. Cari açığın finansmanına önemli katkı sağlayan bir diğer kalem portföy yatırımları olurken, bu kalemdeki net sermaye girişi 1,0 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Söz konusu dönemde tahvil piyasasına yönelik net yabancı sermaye girişleri 928 milyon USD olurken, hisse senedi piyasasına 641 milyon USD ile Aralık 2023'ten bu yana en yüksek net yabancı sermaye girişi gerçekleşti.

Sermaye yatırımları kaleminde 1,2 milyar USD'lik giriş...

Haziran'da yurt dışı yerleşiklerin yurt içinde yaptığı net doğrudan yatırımlarda 1,6 milyar USD ile yılbaşıdan bu yana en yüksek seviye kaydedildi. Sermaye, diğer sermaye ve gayrimenkul alt kalemlerine bakıldığında sermaye yatırımlarının 1,2 milyar USD ile Mayıs 2022'den bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleştiği izlendi. Bu dönemde diğer sermaye yatırımları net 262 milyon USD girişe işaret ederken, net gayrimenkul yatırımları 133 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Ocak-Haziran dönemleri itibarıyla bakıldığında net gayrimenkul yatırımlarının 859 milyon USD ile 2009 yılından bu yana en düşük seviyesinde bulunduğu izleniyor.

Haziran'da yurt içi yerleşiklerin yurt dışında net varlık edinimleri ise 950 milyon USD oldu. Böylece net doğrudan yatırım girişi 616 milyon USD düzeyinde gerçekleşti.

Net hata noksan kaleminde yılın ilk yarısında 3,7 milyar USD sermaye çıkışı kaydedildi.

Haziran ayında net hata ve noksan kalemindeki 628 milyon USD'lik giriş cari açığın finansmanına katkı sağlarken, ilk yarıda ilgili kaleminde 3,7 milyar USD çıkış gerçekleşti.

Diğer yatırımlarda net sermaye çıkışı...

Haziran'da diğer yatırımlarda net sermaye çıkışı 4,3 milyar USD ile Haziran ayları içinde 2020'den bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti. Efektif ve mevduat kalemindeki 5,7 milyar USD'lik net sermaye çıkışı söz konusu görünümde etkili oldu. Bankaların ve reel sektörün yurt dışından sağladığı kredilerde ise olumlu performans izlenmeye devam ediyor. Haziran ayında bankalar uzun vadede 7,1 milyar USD'lik borç ödemesine karşılık 10 milyar USD borçlanma gerçekleştirenken, diğer sektörler 2,2 milyar USD borç ödemesine karşılık 2,5 milyar USD borçlandı. 12 aylık kümülatif verilere göre de bankalar ve diğer sektörlerin uzun vadeli borç çevirme oranları sırasıyla %161 ve %141 ile uzun vadeli ortalamalarının üzerinde seyretmeye devam ediyor.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü verilere göre Temmuz'da dış ticaret açığı yıllık bazda %12,1 daralarak 6,4 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. EUR/USD paritesinde yıllık bazda kaydedilen artışın yanı sıra petrol fiyatlarının geçtiğimiz yıl ortalamasının altında kalmaya devam etmesi dış ticaret dengesini olumlu yönde etkileyen gelişmeler arasında yer alıyor. Yılın üçüncü çeyreğinde Avrupa başta olmak üzere başlıca ihracat pazarlarımızdaki iktisadi faaliyet ve yaz sezonunun devam etmesiyle turizm gelirlerinin seyri cari denge görünümünde belirleyici olacak. Ağustos ayıyla birlikte ABD'nin uygulayacağı gümrük vergilerine yönelik belirsizliklerin büyük ölçüde azalmasına karşılık önceki dönemlere kıyasla yükselen gümrük vergisi oranlarının küresel ticaret üzerindeki etkileri takip edilecek.

Ödemeler Dengesi (milyon USD)

	Haziran 2025	Ocak - Haziran 2024	2025	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-2.006	-14.359	-23.092	60,8	-18.926
Dış Ticaret Dengesi	-6.476	-30.110	-37.058	23,1	-63.330
Hizmetler Dengesi	5.989	23.438	23.548	0,5	62.102
Seyahat (net)	5.015	18.513	18.848	1,8	49.288
Birincil Gelir Dengesi	-1.454	-7.572	-9.281	22,6	-17.584
İkincil Gelir Dengesi	-65	-115	-301	161,7	-114
Sermaye Hesabı	-6	-28	-5	-82,1	-103
Finans Hesabı	-1.384	-20.714	-26.797	29,4	-34.451
Doğrudan Yatırımlar (net)	-616	-2.251	-1.874	-16,7	-4.754
Portföy Yatırımları (net)	-1.049	-10.067	5.887	-	3.977
Net Varlık Edinimi	520	4.291	4.223	-1,6	9.464
Net Yükümlülük Oluşumu	1.569	14.358	-1.664	-	5.487
Hisse Senetleri	641	-1.250	528	-	-703
Borç Senetleri	928	15.608	-2.192	-	6.190
Diğer Yatırımlar (net)	4.331	-2.121	-3.643	71,8	-13.340
Efektif ve Mevduatlar	5.715	4.800	3.231	-32,7	12.329
Net Varlık Edinimi	6.022	10.027	4.980	-50,3	7.320
Net Yükümlülük Oluşumu	307	5.227	1.749	-66,5	-5.009
Merkez Bankası	-250	-1.587	-6.375	301,7	-16.654
Bankalar	557	6.814	8.124	19,2	11.645
Yurt Dışı Bankalar	494	3.864	7.714	99,6	10.575
Yabancı Para	675	682	4.326	534,3	6.209
Türk Lirası	-181	3.182	3.388	6,5	4.366
Yurt Dışı Kişiler	63	2.950	410	-86,1	1.070
Krediler	-748	-10.883	-5.904	-45,8	-21.124
Net Varlık Edinimi	1.759	303	3.152	940,3	5.110
Net Yükümlülük Oluşumu	2.507	11.186	9.056	-19,0	26.234
Bankacılık Sektörü	2.098	11.521	3.839	-66,7	17.384
Bankacılık Dışı Sektörler	445	-501	5.279	-	8.399
Ticari Krediler	-630	3.965	-965	-	-4.477
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-6	-3	-5	66,7	-68
Rezerv Varlıklar (net)	-4.050	-6.275	-27.167	332,9	-20.334
Net Hata ve Noksan	628	-6.327	-3.700	-41,5	-15.422

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Müdür Yardımcısı
gamze.can@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Nurgül Türkmen
Uzman Yardımcısı
nurgul.turkmen@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımızı <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.’nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.